

2023

Time - 3 hours

Full Marks - 80

Answer all units as per instructions.

Figures in the right hand margin indicate marks.

*Candidates are required to answer
in their own words as far as practicable.*

UNIT – I

୧ । संस्कृतेन अनुवादं कुरुत ।

(୨୦

ଶୁଣାଯାଏ, ଏକଦା ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଶଙ୍କର ନିଜର ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ବିଶ୍ୱନାଥଙ୍କର ଦର୍ଶନ ପାଇଁ ବାରାଣାସୀ ଯାଇଥିଲେ । ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ଗଙ୍ଗାରେ ସ୍ନାନକରି ଫେରିଆସୁଥିବା ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ଚଣ୍ଡାଳର ଛାଇ ତାଙ୍କ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ନିଜକୁ ଅପବିତ୍ର ମନେକରି ପୁନର୍ବାର ସ୍ନାନକରି ଫେରନ୍ତେ ସେହିପରି ହେଲା । ଏହିପରି ବାରମ୍ବାର ହୁଅନ୍ତେ ଶଙ୍କର ତାଙ୍କ ଉପରେ ରାଗିଗଲେ । ଶଙ୍କରଙ୍କର ଶିଷ୍ୟମାନେ ରାଗିଯାଇ କହିଲେ – ତୁମେ କ'ଣ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଶଙ୍କରଙ୍କୁ ଜାଣିପାରୁନାହିଁ ? କାହିଁକି ତୁମେ ବାରମ୍ବାର ତାଙ୍କର ମାର୍ଗ ଅବରୋଧ କରୁଅଛ ?

It is heard, once Acharya S'ankara alongwith his disciples visited Benaras to have a glimpse of Lord Biswanath. While returning after taking a dip in the Ganges a Candala appeared before him. Considering himself inauspicious, again he took a dip and while returning the same thing took place. When it happened

P.T.O.

repeatedly S'ankara got annoyed with him. The disciples of S'ankara got annoyed with the Candala and said, Don't you recognize S'ankara, why are you obstructing his path again and again ?

ଅଥବା

ଭଗବାନଙ୍କ ସୃଷ୍ଟିରେ ନାରୀ ଏବଂ ପୁରୁଷ ଦୁଇଟି କମନାୟ ପୁଷ୍ପ । ଉଭୟେ ଗୋଟିଏ ମୁଦ୍ରାର ଦୁଇଟି ପାର୍ଶ୍ଵ । ଜଣକ ବିନା ଅନ୍ୟଜଣଙ୍କର ଜୀବନ ଅପୂର୍ଣ୍ଣ । ନାରୀ ପୁରୁଷର ସହଧର୍ମିଚାରିଣୀ । ତେଣୁ ପ୍ରାଚୀନ କାଳରେ ଗୃହସ୍ଥାଶ୍ରମରେ ନାରୀର ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନ ଥିଲା । କୁହାଯାଉଥିଲା, ଗୃହିଣୀ ହିଁ ଗୃହ । ପ୍ରାୟତଃ ଅତୀତରେ ନାରୀକୁ ପୁରୁଷାଶ୍ରିତ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା । ମାତ୍ର ସଂସ୍କୃତିରେ ନାରୀର ଯେଉଁ ସ୍ଥାନ ଥିଲା, ଆଜିର ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ତହିଁରେ ଅନେକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଛି । ଶିକ୍ଷା, ପ୍ରଗତିଶୀଳ ଚିନ୍ତାଧାରା ଏବଂ ସାମାଜିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ନାରୀ ଆଜି ପୁରୁଷର ସମକକ୍ଷ ।

In the creation of God, man and woman are two lovely blossoms. Both are two sides of the same coin. The life of one is meaningless without the other. Woman is the helpmate of man. Therefore, in ancient time, woman had a significant position in household activities. It was said that housewife is the house. Generally in past, a woman was considered as dependant on man. But now-a-days there is drastic change in the position of woman in comparison to the ancient culture. From education, progressive thought and social change point of view, today woman is equal to man.

UNIT – II

२। अधोलिखितपरिच्छेदस्य संक्षिप्तिकरण एकतृतीयांश (1/3) शब्देन कृत्वा तस्य अनुरूपं नाम देहि । (२०)

सागरे वहवः जलचराः निवसन्ति । तेषु कश्चिदेकः मत्स्यः पृथुलः विशालश्च अस्ति । तदर्थं तस्य मनसि गर्वः आसीत् । सः अन्यान् जलचरान् आहूय उक्तवान् – अहं विशालः शक्तिशाली च । अत्र शासनं कर्तुं ईश्वरेण अहं प्रेरितः, राजपदे नियुक्तश्च । अद्यप्रभृति अहं युष्माकं राजा । यः मां न मानयिष्यति तमहम् अवश्यं बहुदण्डयिष्यामि । इमं वृत्तान्तं श्रुत्वा कश्चित् मकरः असहिष्णुं संजातः । सः अनन्योपायः तिमिं निकषा गत्वा आह – भ्रातः ! कश्चित् अज्ञातकुलशीलः अपरिचितः विशालः मत्स्यः आगत्य आत्मनि राजा इति समुद्घोष्य राजत्वं करोति । अत्र भवान् एव शरणम् । कमपि प्रतिकारं करोतु । एतत् श्रुत्वा तिमिः क्रुद्धः संजातः । राजपदे स्वयं अभिषिक्तं गर्वितं मत्स्यं समया समुचितशिक्षाप्रदानाय स सत्वरं चलितवान् । स्वापेक्षया विशालतरं भयङ्करं तिमिं दृष्ट्वा सः मत्स्यः भीतः कम्पमानश्च । विपदि सर्वथा आत्मरक्षा करणीया इति हेतोः गोपनेन शनैः समुद्रं परित्यज्य कामपि नदीं प्रविश्य आत्मानं सुरक्षितं चकार ।

UNIT – III

३। अधोलिखितेषु श्लोकांशयोः मुद्रणसंशोधनं कुरुत । (५ × २)

(क) जदा य दाहि धममस्य ग्लानी भवती भारत ।

(ख) सान्ताकारं भूज गसयनं पद्मगनाभः शु रेशं ।

P.T.O.

४ । अधोलिखितयोः श्लाकयोः रूपान्तरीकरणं रोमनलिप्यां मात्रासहितं च कुरुत ।

(५ × २)

(क) आपदर्थे धनं रक्षेद् दारान् रक्षेद् धनैरपि ।
आत्मानं सततं रक्षेद् दारैरपि धनैरपि ॥

(ख) मनसा चिन्तितं कार्यं वचसा न प्रकाशयेत् ।
मन्त्रेण रक्षयेद् गूढं कार्यं चापि नियोजयेत् ॥

UNIT – IV

५ । प्रायशः त्रिशतपदेः संस्कृतेन एकस्य निबंधं लिखत ।

(२०)

(क) मम आदर्शः महापुरुषः

(ख) राष्ट्रभाषा संस्कृतम्

(ग) साम्प्रतिक युगे विज्ञानं प्रयुक्तिविद्या च

(घ) पर्यावरण-चिन्तनम्

(ङ) गणतन्त्रे नारी सशक्तिकरणम्